

RPO-597669/08

Warszawa, dnia 15.10.2008 r.

RPO-597669-VII-715/08/WJ/KMP

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2008 -10- 15
ZAL.	NR 1179589

Informacja

o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem

2008 -10- 15

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 9 września 2008 r. do Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem, przy ul. Ludowej 13 udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich: Przemysław Kazimirski – specjalista, Justyna Józwiak – referent prawny (prawnicy), Małgorzata Kiryluk – główny specjalista (pedagog) oraz Wojciech Jodko – główny specjalista w celu dokonania oceny traktowania osób zatrzymanych w pomieszczeniach tej jednostki (zwanym dalej Izbą lub PdOZ).

Przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich, realizując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób pozbawionych wolności, dokonując oceny pod względem ochrony zatrzymanych przed torturami oraz okrutnym, niehumanitarnym i poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzając wizytację zapobiegawczą Krajowego Mechanizmu Prewencji przedstawiciele Rzecznika:

- wysłuchali informacji udzielonych przez podinsp. mgr Waldemara Matuzewskiego, Komendanta Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem i kom. Grzegorza Mierzejewskiego, Zastępcę Komendanta, o funkcjonowaniu pomieszczeń dla osób zatrzymanych w Komendzie Powiatowej Policji w okresie przed remontem, w czasie trwającego ponad 3 miesiące remontu oraz w dniu wizytacji, w którym przypadło oddanie do użytku tych pomieszczeń;

- dokonali oglądu wszystkich pomieszczeń: izby dyżurnej, pokoiów dla osób zatrzymanych, pokoju lekarskiego, pomieszczenia do dystrybucji posiłków, pomieszczeń magazynowych;
- zapoznali się z następującą dokumentacją: książką przebiegu służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, książką kontroli osób zatrzymanych, protokołami zatrzymań, dokumentacją kontroli sanitarnej, świadectwem wzorcowania alkomatu, kwitami depozytowymi, regulaminem pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych;
- dokonali na miejscu analizy: a) dokumentacji medycznej, b) dokumentu Biura Taktyki Zwalczania Przystępczości Komendy Głównej Policji (T-IV-1755/163/05) w sprawie procedur informowania cudzoziemców o przysługujących im prawach (w językach m. in. arabskim, gruzińskim, rosyjskim, mongolskim, armeńskim, ukraińskim, angielskim), c) kwitów depozytowych d) świadectwa wzorcowania alkometru typu A 2.0 o numerze 327/95, e) analizy statystycznej dotyczącej osób umieszczonych w Izbie od 1 marca do 8 czerwca 2008 r. – w tym okresie zatrzymano lub doprowadzono do wytrzeźwienia łącznie 134 osoby.

W oparciu o powyższe czynności pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich dokonali wstępnych ustaleń, o których poinformowali Komendanta oraz jego Zastępcę, a także wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

Po zakończeniu wizytacji przeanalizowano:

- „Protokół z wizytacji pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych znajdujących się w Komendzie Miejskiej Policji w Wysokiem Mazowieckiem przeprowadzonej w dniu 01 października 2007 roku”, sporządzony przez Kierownika Sekcji Penitencjarnej Sądu Okręgowego w Łomży i przesłany przez Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży do tej jednostki (A-433-12/07),
- protokół kontroli sanitarnej przeprowadzonej w dniu 22 marca 2007 r. przez asystenta „Zespołu Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na obszarze województwa Podlaskiego” (POD-1943-129P-30-C/07).

2. Ogólna charakterystyka Izby.

Aktualnie w skład pomieszczeń dla osób zatrzymanych wchodzi 4 dwuosobowe pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Pomieszczenia te usytuowane są na parterze Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem. Okna, dające wystarczająco dużo światła dziennego, wychodzą na teren wewnętrzny Komendy. Osoba zatrzymana zostaje doprowadzona do Komendy osobnym wejściem, znajdującym się w tylnej części obiektu.

W okresie trwającego remontu osoby zatrzymane były transportowane do izb zatrzymań Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie. Osoby doprowadzane do wytrzeźwienia były zaś przekazywane do Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku.

W Komendzie pracuje głównie młoda kadra. Objęta jest systemem szkoleń umożliwiającym systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

W okresie badanym nie odnotowano wydarzeń nadzwyczajnych, skarg na funkcjonariuszy oraz postępowań sądowych przeciwko pracownikom. Ostatnie wymienione przez Komendanta i jego Zastępcę wydarzenie, ucieczka zatrzymanego, miało miejsce około 8 lat temu. W razie potrzeby, dodatkowe zabezpieczenie personalne uzupełniane jest przez policjantów z Sekcji Prewencji.

Opłata za pobyt osoby doprowadzanej do wytrzeźwienia wynosi 250 zł, stosownie do decyzji z dnia 30 kwietnia 2004 r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku.

W trakcie wizytacji zapobiegawczej w dniu 9 września 2008 r., w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych nie przebywała żadna osoba zatrzymana, osadzona lub doprowadzona do wytrzeźwienia.

Przeprowadzony ogląd pokoi wchodzących w skład pomieszczeń dla osób zatrzymanych oraz uzyskane w związku z tym informacje pozwoliły m.in. stwierdzić, że:

- a. pomieszczenia zostały, dzięki remontowi, odnowione i przygotowane do funkcjonowania zgodnie ze stanem unormowanym przepisami, w związku z czym standard stworzonych warunków należy uznać jako właściwy. Pokoje te posiadają w szczególności dobre oświetlenie naturalne i sztuczne, do-

- brą wentylację, dobrej klasy i solidnej konstrukcji drzwi, właściwą instalację alarmową,
- b. w pomieszczeniach i na korytarzu zainstalowano monitoring bez rejestracji dźwięku,
  - c. obecnie pomieszczenia do podgrzewania i porcjowania posiłków, pokój lekarski i magazyny wymagają wyposażenia w nowy sprzęt i meble, aby dorównać standardem pozostałym pomieszczeniom,
  - d. izba dyżurna posiada instalację telefoniczną, stanowisko do monitorowania oraz pancerną szafę na rzeczy wartościowe przekazywane do depozytu,
  - e. w pomieszczeniach nie wyodrębniono miejsca, w którym zatrzymani mogliby używać wyrobów tytoniowych,
  - f. wyżywienie i troskę o cały proces jego dystrybucji powierzono – na podstawie odrębnej umowy – firmie zewnętrznej, świadczącej usługi restauracyjne, usytuowanej w tym samym obiekcie. Nie odnotowuje się zatem kłopotów z wyżywieniem dla osób zatrzymanych w dni wolne i świąteczne,
  - g. w razie potrzeby udzielenia pomocy medycznej osobie zatrzymanej lub osadzonej, Komenda korzysta z usług pogotowia ratunkowego, które znajduje się w odległości ok. 600 m od jednostki,
  - h. z nowej toalety przeznaczonej dla osób umieszczanych w Izbie wydobywa się przykra woń, wskutek wadliwie funkcjonującej instalacji kanalizacyjnej.

3. Dokumentacja Izby Zatrzymań.

W czasie wizytacji zapobiegawczej poddano kontroli następującą dokumentację:

- regulamin pobytu osób umieszczanych w pomieszczeniach,
- protokoły zatrzymań, kwity depozytowe,
- dokumentację kontroli sanitarnej,
- książkę kontroli osób zatrzymanych,
- książkę przebiegu służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych,
- książkę wizyt lekarskich,
- świadectwo wzorcowania alkometru.

Skontrolowana dokumentacja odpowiadała wymogom określonym przepisami, z wyjątkiem nieaktualnej wersji regulaminu pobytu osób umieszczanych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. W krótkim czasie, w toku wizytacji dostarczona została jednakże wersja obowiązująca, stanowiąca załącznik do *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2003 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczone dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach* (Dz. U. Nr 61, poz. 547 z późn. zm.).

Protokoły zatrzymań były wypełnione prawidłowo, opatrzone podpisami z wyjątkiem jednego protokołu. Stwierdzono w nim brak podpisu funkcjonariusza, który obecnie jest na emeryturze. Wątpliwości wzbudziły adnotacje na karcie 20 (dotyczące osoby o inicjałach GS) w księdze przebiegu służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, lecz zostały one racjonalnie wyjaśnione przez Zastępcę Komendanta w toku wizytacji.

W wypadku koniecznego zakupu lekarstw dla osoby zatrzymanej, dokonuje się go na zlecenie lekarza i rozlicza kwotą kwitami i paragonami. Praktyka w tym zakresie nie budzi zastrzeżeń.

Książka wizyt w pogotowiu ratunkowym (SOR), w którym stosownych wpisów i adnotacji dokonuje lekarz dyżurny, wymaga większej dokładności i wyższego nadzoru w zakresie dokonywania wpisów, odzwierciedlających faktyczne zdarzenia, ze strony funkcjonariusza towarzyszącego wymienionym czynnościom, związanym z udzieleniem doraźnej pomocy medycznej.

W książce kontroli osób zatrzymanych nie odnotowano żadnego przypadku umieszczenia nieletniego.

Nie ujawniono przypadków zatrzymania osób na czas przekraczający granice określone prawem.

Świadectwo wzorcowania, wydane dnia 18 czerwca 2008 r., numer 153/06/08 przez „Laboratorium Akredytowane Nr AP 105”, jest ważne do następnego wzorcowania upływającego z dniem 19 grudnia 2008 r.

W Komendzie nie prowadzi się książki wypadków nadzwyczajnych, ani też okresowych analiz dotyczących osób zatrzymanych, osadzonych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Kwestie te mogą być badane poprzez przegląd treści książki przebiegu służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych.

W dniu wizytacji dokonano analizy statystyki umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. Wynika z niej, iż w okresie od 1 marca do 8 czerwca br. (tj. do rozpoczęcia prac remontowych) zostały umieszczone 134 osoby.

W protokole przesłanym przez Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży, w części „Ocena i wnioski”, zawarte jest jedno zalecenie do wykonania, dotyczące wprowadzenia monitoringu w ramach remontów i posiadanych środków w budżecie. Zostało ono zrealizowane podczas przeprowadzonego w ostatnich 3 miesiącach remontu.

Z kolei w protokole kontroli sanitarnej, przeprowadzonej z ramienia „Zespołu Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA na obszarze województwa Podlaskiego”, obejmującej szczegółowo problematykę stanu rzeczywistego porównywanego ze stanem normatywnym, stwierdzono uchybienia opisane w 10 punktach. Uchybienia dotyczące warunków w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, opisane w punktach 1-8, zostały zrealizowane w zasadzie w ramach przeprowadzonego remontu. Pozostaje do uzupełnienia to, co wiąże się z wyposażeniem, lecz termin został ustalony na koniec 2008 r. Szczepienia zabezpieczające funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych miały być wykonane do dnia 30 września 2008 r., natomiast aktualizacja badań do celów sanitarno-epidemiologicznych wykonywana była niezwłocznie.

4. Traktowanie osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych.

Z informacji uzyskanych od Komendanta i jego Zastępcy wynika, iż w bieżącym roku nie doszło do żadnych wypadków nadzwyczajnych oraz nie stosowano środków przymusu bezpośredniego.

Po analizie dokumentacji i obejrzeniu pomieszczeń dla osób zatrzymanych przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie stwierdzili występowania okoliczności oraz czynników, które wskazywałyby na okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie osób przebywających w tych pomieszczeniach.

Obserwowane relacje służbowe uznać można jako pozytywne, nie dające podstaw do krytycznych ocen lub podjęcia stosownych działań w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji.

5. Wnioski i zalecenia.

Czynności przeprowadzone podczas wizytacji zapobiegawczej przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich pozwalają na stwierdzenie, iż pomieszczenia Izby Zatrzymań Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem odpowiadają wymogom określonym przepisami. Właściwy /wysoki/ ich standard uzyskany zostanie po zakończeniu prac wykończeniowych i wyposażeniu pokoi w odpowiadający standardowi sprzęt i meble.

W pomieszczeniach toalety należy doprowadzić do usunięcia usterek wadliwie działającej kanalizacji, by nie wydobywały się z niej przykre zapachy.

Pokoje w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia winny być wyposażone w aktualny regulamin pobytu w PdOZ oraz stosowne, wymagane prawem informacje w językach obcych dla cudzoziemców.

Wskazane jest wyznaczenie miejsca do palenia dla osadzonych w Izbie, stosownie do wymogów określonych przepisami.

Trzeba stwierdzić, że prawidłowo prowadzone są protokoły zatrzymań oraz kwity depozytowe, z wyłączeniem drobnych, oczywistych pomyłek (wspomniany brak podpisu, błędnej daty), które zostały omówione i wyjaśnione przez Zastępcę Komendanta.

Czynności przeprowadzone przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie dają podstaw, żeby uznać, iż w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem naruszane są prawa osób tam umieszczanych.

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oczekują, że Komendant Powiatowy Policji w Wysokiem Mazowieckiem oraz organy nadrzędne odniosą się do odnotowanych w niniejszej Informacji uwag i wniosków dotyczących funkcjonowania pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Małgorzata Kiryluk

Małgorzata Kiryluk
[Signature]
Główny Specjalista

mgr Wojciech Jodko
[Signature]
Główny specjalista

mgr Przemysław Kazimirski
[Signature]
Specjalista